Flash Notes

Pathology | Chapter 5

IDIOPATHIC INFLAMATORY BOWEL DISEASE

(IBD)

Aetiology

قبل ما ادي هذة المحاضرة للunder أو الpost بفتح site اسمه الMD consult بتتعمل عليه الpapers most updated عشان الاقي حد يقول الexact aetiology، ولحد هذة اللحظه محدش قال، we don't know the exact aetiology عشان كده سموا هذه الأمراض idiopathic يعنى غير معلومه الأسباب، ولكن اللي بنشوفه تحت الmicroscope هو inflammation فسموها inflammatory.

الidiopathic inflammatory bowel disease على مستواكوا في الunder اكتبوا عليها category A نظري فقط معندناش jars ولا slides ولو جابوهالكوا case العيال بتلبس في الحيط لأن في مصر الدكاترة نفسهم بتوع الgastrointestinal مبيعرفوش يشخصوها وبيشخصوها dysentery وهحكيلكوا قصة صاحبي بعد دقيقة واحدة, الIBD أول واحد منهم (كلهم category A) :

ULCERATIVE COLITIS

أول واحد منهم اسمه ulcerative colitis وبالعربي يسموه مرض القولون المتقرح وهذه تسمية خاطئة، وأنا بحب اسميه ulcerative procto-colitis، اسمه الصح كده, يعني إيه procto؟ يعني rectum وهتعرفوا ليه بقى أنا بحب اسميه كده, طيب ده disease ولا حاجة في كلية زراعة؟ disease، يبقي نبدأ ب:

Definition:

الdefinition لا يُحفظ لأن ده أول واحد من الIBD، هو عبارة chronic inflammatory disease و idiopathic يعني of unknown reason, aetiology محدش يعرف سببه, ولكن هو اسمه colitis يبقي ده بيaffect ← any part of colon

VISIT…

LANZAROTE Caliente.com

(large intestine) يعني ميجيش في cm بره الcolon يعني تكتب في small intestineا أو في stomach تبقى خروف, ده النوع المشهور عندنا في مصر من الIBD.
الulcerative colitis هو chronic inflammatory disease of unknown aetiology that affects any part of colon.
بيتميز clinically إن العيان بيبقى عنده diarrhea و passing of blood & mucus in stool فعندنا blood نشخصه إيه؟ dysentery بالخطأ، ودي قصة صاحبي اللي هحكيهالكوا دلوقتي, و in between يخش العيان في state of no symptoms وبعدها يجيله مرة تانيه أعراض وبعدين مفيش أعراض (remission state) وفي الآخر يبقى chronic.

Aetiology:

يلا الaetiology مين يقولي الaetiology؟ محدش يعرف, سكتوا؟ سكتوا؟

① يعلقوه على شماعات, إيه أكتر الشماعات بنعلق عليها في الطب دلوقتي؟ Autoimmune طب وإيه الدليل؟ قالك مفيش دليل.

② فيه ناس تانية تقولك لأ ده Psycho-somatic يعني إيه psycho؟ يعني الروح, طب الsoma؟ هي الجسد يعني دي أمراض نفسية تُنتِج أعراض عضوية, الdepression ← psychosomatic؟ لأ، لأن العيان ييجي يقولك العضلة دي بتوجعني لو جيت خدت biopsy شفت بعينك أي مرض عضوي عليه؟ لأ so دي اسمها psychic disease لكن psychosomatic بتشوف disease.
وأنا مؤمن إن المرض ده psychosomatic ليه مؤمن؟ عشان قصة صاحبي دي.

يحكى في قديم الزمان من زمان أوي كنا بنمتحن تالتة طب الترم الأولاني، وكان عندنا microbiology، ده 40 درجة، وكنت أنا وصاحبي بنرتب مع أوائل الدفعة وهو من المنصورة ومش هقول على اسمه ولو غلطت و قلت على اسمه انسوا, صاحبي ده دخلت انا وهو امتحان الfirst term وكنا بناخد درس عند حد لسه بيدي لحد دلوقتي, ورئيسة القسم عزة البشندي ربنا يديها الصحة لسه عايشة لحد دلوقتي وكانت بتعز الراجل ده أوي وهو برضو مش سهل كان ناقل كتابها مسطرة بس الفرق إن هي عاملاه paragraph وهو عامله points.

فرحنا داخلين الامتحان فهتجيب إيه؟ ده هو ناقله بالكلمة, وأول سؤال أنا بصيت عليه write a diagram showing كذا؟ وهي الكتاب بتاعها كله diagrams قلت مش مهم 3 درجات سيبك منهم وادخل على اللي بعده write a diagram showing كذا؟ قلقت بصراحة قلت عشان متعبش نفسيتي رحت لآخر سؤال write a diagram showing كذا؟ بـــــس اللي أنا عملته إيه بقى؟ واللي بيحط الأمتحان بيبقى موجود في القاعة عشان لو حد عنده استفسار ولا حاجة, رحت رافع إيدي بكل أدب قلتلها حضرتك السؤال الأولاني

write a diagram showing كذا؟ ولا قصد حضرتك write a diagram from عزة البشنديs book showing’ كذا؟ قالتلي لأ يا حبيبي diagram قلتلها بس كده من عنيّا, رحت حاطط الparagraph خط والlymphocyte دايرة, قشطة كده؟ خدت الFullmark.

حبيبي وأخويا وفي الdesk اللي قدامي وشايفه ومش هقول اسمه, بص على السؤال الأولاني write a diagram؟ راح رافع ايده! عايز أروح الحمام!! راح الحمام رجع شكله بص على التاني قالهم عايز أروح الحمام, رجع بص عليهم كلهم قالهم عايز أروح الحمام شكّوا فيه قالولوا هنروح معاك, راحوا معاه رجع قالهم عايز أرَوَّح وفعلا رجع وقعد في البيت شهر ونص كان بيخش الحمام طول اليوم ووصل وزنه ل48كيلو وكان بيموت !

وبعدين؟ عمه كان أستاذ دكتور في كلية طب المنصورة، دخلوه ICU عشان يدوله IV والحاجات دي ماهو بيموت من malnutrition و diarrhea و dehydration والكلام ده كله.
فواحد انجليزي بتاع gastro-enterology كان بيزور المستشفى, وهو داخل الICU قالهم إيه ده إنتوا عندكوا حالات ulcerative colitis ولا إيه؟ فاهمين حاجة؟ المرض ده common هناك بيشخصوه من الfacies بتاع العيان, هو أنا معرفش اشخص اشخص حالات بلهارسيا؟!! ده أنا اشخصه من ريحته, من اسم العيان اقولك ده bilharziasis فاهمين اللي أنا بقوله؟ راح جايب ماسورة وحطها في الrectum وشال اللي أنا هقولكوا عليه دلوقتى, الواد ده قعد شهر ونص يحصله diarrhea و mucus & blood في الstool ففقد وزن وصل 48 كيلو.
لأن القصر هنا عندنا شخصوه amoebic dysentery فى نص الجدول الأولانى فسقوه Flagel ومخفش، دخلوا على نص الجدول التاني bacillary ادوه ampicillin إنه يخف مخفش
فأنا مؤمن إنه psychosomatic.

③ في ناس بتقول إنه Genetic ليه؟ لأنه موجود في دول معينة من العالم (انجلترا/فرنسا/اسكتلندا/المنصورة).

يعني في النهاية إيه السبب؟ Unknown.

Pathology:

ركزوا بقى في الpathology.

① الـsite:

هو اسمه ulcerative proctocolitis يعني الpathology هنشوفه فين؟ في الcolon فقط، لكن لازم يبدأ من الـrectum، لازم يبدأ proctitis وبعدين ياخد

الcolon يعني إيه؟ بعد شويه ياخد الsigmoid وده اللي هو قبليه وبعدين ياخد الdescending والtransverse و........ وميتفعش ينط, يعني يبقى واخد الrectum ويروح للtransverse فيه بينهم skip فاهمين حاجه؟ عشان كده أنا بحب اسميه proctocolitis لازم يبدأ من الrectum لو بدأ من غير rectum (proctitis) , ميبقاش ulcerative colitis اتفقنا؟

فيه عندنا الpathology، ركزوا بقى في الpathology، دا diagram بيوريكوا الulcerative colitis وهتشوفوا اخوه بعد شوية في الGross:

② Gross الulcerative colitis ← grossly هتشوف إيه؟ هو فيه itis- فهنشوف الmucosa بتاعتنا هتبقى hyperemic, edemetous, swollen, friable & bleed easy on touch لو أنت جيت تلمسها ينزف.
طيب بس هو اسمه ulcerative ففيه multiple superficial ulcers.
لو نيجي بقى نرسم الكلام ده، آدي دي superficial ulcer اهي، الـ mucosa in between ← healthy ولا unhealthy؟ healthy إزاي وهي itis- ياحج, لأ مش healthy، لو المرض قعد فترة يبقى الmucosa دي أنا راسمها غلط على الsurface كده المفروض تعمل إيه؟ تبظ لو بظت دي اسمها pseudopolyps فبالتالي الmucosa فيها inflammation وفيها superficial ulcers يبقى إحنا هنا الحتت اللي فيها ulcers بايظة، is it a polyp؟ no دي pseudo كاذبة وهو ده اللي بيعتمدوا عليه clinically عشان يشخصوا الulcerative colitis.

بيتشخص clinically بالمنظار، بص معايا، آدي ده شكل الcolon بعد استئصاله, علاجه طبعاً الاستئصال ملوش علاج إلا كده, هانيجي نبص حضرتك ونكبر على الcolon المفتوح ده، ادينا كبرنا اهو، حد شايف بظابيظ باظه in between وفيها حفر؟ نكبر أكتر شايفين البظابيظ اللي باظه؟ إيه البظابيظ دي؟ الpseudopolyps، إيه اللي in between؟ الulcer، لا يشخص إلا كده، ونحلف عليه بالمنظار مش مش بالbiopsy.

آدي المنظار أهو، نخش من تحت, ليه من تحت؟ اسمه colitis! طب بعد الanus دخلنا, أول ما نخش على طول في الrectum حد شايف حاجة؟ شايفين البظابيظ اللي على الجنب دي؟ وفيه بينهم حفر على طول؟ المنظر ده له اسم ياريت تزودوه لو عايزين، يسموه cobblestone appearance الcobblestone هي المدقات, عارفين إيه هي المدقات؟ زمان كانوا بيرصفوا الشوارع إزاي؟ طب حد راح القلعة أو الهرم؟ الناس ماشيين على رمل ولا مدقات حجارة بيدقوها في الأرض, طب الحجر والحجر بينهم إيه؟ حفره, فكان الحجر هو الpseudopolyp والحفرة هي الulcer.

نعيد تاني الـgross: يبقى الmucosa ← swollen و friable و congested و bleeding on touch
بعد كده multiple superficial ulcers وفي الchronic phase هنشوف

الpseudopolyps المنظر ده اسمه cobblestone appearance
later on لو العيان عاش كل ده هيheal by fibrosis

③ طب تحت الmicroscope مرحلتين:

- مرحلة اسمها الacute phase يعني العيان عنده أعراض, في الصوره دي اللي بنكررها كل سنة عليكوا في class A مفيهاش slide وقبل الإمتحان تقوم مشطوبه, أنا هشرحلك class A وبعدين نشطبها مش مشكلة.

اللي قدامكوا ده إنتوا شايفين إيه؟ في الacute phase أنا شايف الجزء ده اللي انتوا شايفينه في الأول multiple superficial ulcers والmucosa فيها inflammation، يبقى تحت الميكروسكوب هشوف برضو vasodilatation و acute inflammatory cells (neutrophils-pus cells) وفي النص ulcer.

طب ما أي inflammation يعمل كده! لا, الulcers دي مليانه صديد فالصديد اللي هنا اللي مالي الulcers بيملي الglands.
أنهي glands؟ normally إيه نوع الepithelium اللي هنا؟ في الsmall intestine ← columnar mucin secreting طب والlarge؟ columnar mucin secreting
طب إيه الفرق بينهم؟ إن بتاع الsmall مترتب على شكل villi عشان يزود الsurface area لكن الlarge على شكل crypts حُفر يعني العكس, طب ليه؟ لأن الcolon مهمته امتصاص الميّه, فلما يمشي الfeces الميّه تقع في الcrypts.
طب لو عندي بلاط ودلقت عليه ميّه الميّه هتتجمع فين؟ المسافة اللي بينهم, فهمتوا؟ فبالتالي الصديد بيتدلق جوه الcrypt فلما نيجي ناخد section الcrypt يبان مدور, طب آجي ابص عليه حد شايف حاجة غريبة في هذة الgland؟ طب نكبر شويه هل الlumen بتاعها فاضيه؟ أُمال ماليانه إيه؟ pus cells و polymorphs يعني مليانه صديد.

فسُميت ال crypt abscess، هو فعلا crypt بس ده مش abscess، ده pus ، ال abscess يا acute stage فيها الpyogenic membrane، يا chronic stage فيها fibrosis، لكن مفيش حاجه اسمها خراج جوه ال crypt.

طب فيه حاجه كمان في هذه ال gland:

حد شايف حاجه غريبه؟ طب انا شايف حاجه غريبه، المفروض ان ال small intestine بيبقي ال columnar cells بتاعتها في النص الاقي goblet cells ، طب ليه مفيش goblet cells؟
لان ال ulcerative colitis بتعمل chronic destruction، ال gland تتكسر، وأما تتكون الcolumnar cells بعضها هيجمع mucin كتير وتتحول لgoblet cells، بس هنا قبل ما يتحط فيها ال goblet cells يحصلها ايه ؟!
تتكسر تانى ، فتلاقى gland destruction ومفيهاش goblet cells، ديه بيسموها mucin depletion او goblet cell depletion.

اهم حاجه في ال acute phase تعرف فيهم ال crypt abscess جوه وفي النص goblet cell depletion

بس هل انا أقدر احلف عليها بالmicroscope ان دي ulcerative colitis؟

لا، ال ulcerative colitis لا يشخص بال microscope، ال ulcerative colitis يشخص بال endoscope بانه يشوفcobblestone appearance، لكن الميكروسكوب ميشخصش، وعشان كده نكتبله كده suggestive بس مش أكيد، روح اتأكد بالمنظار.

:Chronic phase

كل ده acute phase، ركزوا معايا بقي في ال chronic phase:
نرجع للصوره من الاول, حد شايف حاجات باظه كده؟ ادي ال ulcer اللي هي multiple superficial وايه اللي باظه ده؟ pseudopolyps.

ايه كمان في ال chronic phase؟
هيبدا يحصل fibrosis، لو حصل يبقي normally ال gland اللي هي الcrypt لما نقطع فيها section تطلع مدوره وحلوه وزي الفل ولو حصل fibrosis هيشد علي الgland فتلاقي يحصل crypt branching، يعني ال gland deformed وتبقي irregular, طب إيه يعنى؟ لان دي هقول بيها ان دي chronic، يعني معناها انه بدا يحصل irritation؛ لان بعد شويه بعد ال crypt branching هيحصل dysplasia.
ال ulcerative colitis بتقلب سرطان بنسبه 30% عند 30 سنه، و nowadays 100% عند 30 سنه، فبالتالي لازم يتشالهم القولون.

Chronic phase: pseudopolyp
chronic phase: crypt branching عرفتوا ليه بيحصل؟
عشان ال fibrosis، بعد كده dysplasia، بعد كده كل ده يي heal by : fibrosis وده في المشمش لان قبلها العيان هيكون مات من ال carcinoma فمش هيحصل healing by fibrosis، never لأنه هيكون مات قبلها.

Complications

ايه المشكله يعني لما واحد يكون عنده ulcerative colitis؟ ده حتي حلوة، عندهmultiple superficial ulcers!!
انتوا برضه مش فاهمين! اي disease مش ليه اسطمبه؟ عنوانه فيه ال ulcer او ال pathology بتاعه فيه كلمة ulcer، يبقي ليه كام complication؟
ارقع ال complication:
1) intestinal hemorrhage، طب ال hemorrhage هنا in the form of

hematemesis ولا melena؟
مين بيرجع ولا بيهضم في القولون ! so في ال ulcerative colitis العيان بي present بايه؟ bleeding per rectum.

2) يبقي فوق ال ulcer هيحصل hemorrhage, طب تحت ال ulcer هيحصل إيه؟ perforation و fistula.

3) يا اما علي مستوي ال ulcer يحصل intestinal stricture due to fibrosis.

4) اوعوا تنسوا إن ده chronic destructive، فبالتالي العيانين يجيلهم 2ry amyloidosis، ويجيلهمcarcinoma .
طب تيجيلهم في ال small intestine ولا في الstomach ؟
سرطان من ulcerative colitis يبقي هييجى في ال small intestine ولا في ال stomach؟
ميجيش غير في ال colon أكيد.

5) اخر حاجه تموت العيانين دول إنه عندهم stricture وال colon ده portal organ، نواتج التكسير تمشي مع ال portal vein و تروح للكبد فالعيان يخش في liver failure.
زمان كانوا يقولوا unknown mechanism لكن nowadays بسبب ال absorption of toxic products بسبب ال inflammation.

علاجه ايه؟

العيانين وهما في ال acute phase بنديهم Salazopyrine اللي هو نوع من انواع ال sulfa ليه؟ لان كانوا بيقولوا ان السبب ان ال intestinal flora عند العيانين دول بتبقي pathogenic، طبعا كده مابيتحسنوش زي ما انتوا متخيلين، هو كل شويه بيخش في irritation وكل شويه يجيله disease وبعد كده بيزهق، وخايفين يقلب سرطان قبل سن ال 30 بكتير فنشيله الcolon كله.

طب يـdefecate ازاي ؟؟

كان زمان بنركبله كيس، طبعا دي حاجه مقرفه جدا لان العيان لما ييجي يغير الكيس يغيره في اليوم 10 مرات لان ال fluid كتير وبيبقي ريحته وحشة.
طبعا nowadays بيعملوا حاجه اسمها iliac pouch، يعني ياخدوا جزء من ال small intestine ويضموا علي بعض زي ال rectum ويوصلوه ع ال anus طبعا مشكلتها ان ال absorption اعلي وهكذا.
ايه كمان؟

CROHN'S DISEASE

المرض التاني من IBD كان اسمه Crohn's disease، واحد قالي كده ايه اللي انا استفدته؟ واحد اسمه crohn انا معرفوش مسمي مرض انا معرفوش، لكن أنا بحب التسميه التانيه وهى regional enteritis، regional يعني ييجي في region معينة والحته اللي جنبه سليمه و enteritis يعني GIT.

Definition

ده disease ده ولا حاجه في كليه زراعه؟؟ يبقي نبدا بايه؟ ال definition.
chronic inflammatory disease of unknown etiology that affects any part of GIT

مش enteritis؟ يعني كل ال GIT من اول ال mouth لل anus، ممكن ال tongue وال lips بس اكتر حته ييجي فيها ال small intestine.
الIBD كلها CAT A.

اكتر حته ييجي فيها هي ال small intestine اللي هي مهمه عشان الabsorption، عشان كده العيانين دول مبيخشوش زي ال ulcerative colitis في ال acute phase وال chronic phase، لا ده هما علي طول يبقي عندهم ايه ؟؟
بيشتكوا من abdominal pain مش مهم , diarrhea مش مهم , اهم حاجه **malabsorption**
وبيتشخصوا بالعين كده، بيسموهم baby face، عيان صغير ورفيع كده لان عنده malabsorption هنعرف ليه بعد شويه.

Etiology

ايه ال etiology؟ unknown ونسكت ؟
لا، maybe autoimmune و maybe genetic و may be psychosomatic
واحد مجنون سنه 2005 قوم الدنيا ومقعدهاش وكتب في مجله محترمه جدا مقاله، فقال فيها انا عارف ال exact etiology of Crohn's disease، قالوله يخربيتك دا احنا نديك نوبل ايه هو ؟؟
اللي هو معجون السنان is toothpaste، عمل دراسه علي 120 واحده عندهم Crohn's في فرنسا، ال 120 دول كانوا بيغسلوا سنانهم بالمعجون، هذه الpaper مقعدتش online اكتر من شهر , المساعد اللي معاه نزل المنصوره وعمل paper علي 200 حاله Crohn's وال history بتاعهم، ولا واحد فيهم غسل سنانه من ساعه ما اتولد، فاهم حاجه؟ هو شاف ايه ؟ هقول بعد شويه برضوا عشان محدش يقرا المجلات بتاعة ما تزوقيني يا ماما

والكلام ده, ايه كمان ؟

Pathology

Site

طب ما انا قلت ال site، بييجي فين؟ اي حته في ال GIT وبالذات small intestine، ولكن يتميز بال skip lesions يعني ايه؟ يعني ييجي في حته ويسيب اللي جنبها سليمه، وتيجي في حته وتسيب اللي بعديها؛ عشان كده اسمه regional فهنا give reason.

Gross picture

ايه اللي هشوفه grossly؟ هنلاقي فيه segment وال mesentery بتاعها وال lymph nodes، وجوه في هذه ال segment هنلاقي فيه fissure يعني ايه؟
deep narrow ulcer، هنلاقي ال fissure، خلي بالكوا في ال ulcerative كان فيه ايه؟ superficial ulcer، لكن هنا fissure.

اما نيجي نبص ادي الsegment، حد شايف ال fissure اللي هى الحاجه السودا دي؟ طب in between ال mucosa هنا healthy ولا unhealthy؟ ادي ده fissure وده fissure وفي النص mucosa سليمه عشان كده اسمها skip ulcer، لانها نطت حته، ال affected segment فيها fissure وده deep & narrow، ليها role بعد شويه.

هتلاقي ايه كمان؟ هلاقي ان ال mesentery بتاعها rigid لانها fibrosed.
وال lymph node بتبقي affected، وبعد كده كل ده يـ heal by fibrosis.
ينفع يـ heal؟ اه.

بالendoscope ده شكل ال Crohn's وبنعمله برضو بمنظار من تحت بس مش في ال colon، هشوف ايه ؟ اللي انتوا شايفينها دي villi بتاعة الsmall intestine، شايفين الحاجات اللي طالعه لفوق دي؟ لو جيتو بصيتو ده شق مليان ماده صفرا، شايفين الشق ده؟ ده fissure و mucosa in between بتبقي normal.

Microscopic picture

تحت الميكروسكوب، لو بصينا هنشوف ايه؟
الحته اللي في النص دي normal مفيهاش حاجه.
طب الجزء ده، النقط الزرقا من اول هنا لحد هنا ده transmural inflammation.
يعني ايه transmural؟ يعني واخد كل ال thickness، وعدت علينا قبل كده الكلمة دى في الmyocardial infarction.
هنا فيه transmural inflammationبايه؟ chronic inflammatory cells
lymphocytes, plasma cells and macrophages ، ولكن في 60% بنلاقي ال

chronic inflammatory cells اتجمعت علي شكل granuloma، شايفين كده فيه macrophage, epithelioid cells,و giant cells ولكن هذه ال granuloma ال center بتاعها مش caseating فنسميها sarcoid like granuloma يعني زي ال sarcoidosis، مش احنا قلنا قبل كده ان ال crohn's واحد من ال granuloma اللي ليها unsettled origin؟ عشان كده 60% من الاحيان بنلاقي ال granuloma في حته من ال intestine او ال lymph node.

ايه كمان؟

احنا هنا شايفين الfissure، طب ايه سببه؟
ان كان فيه transmural inflammation، وبالتالي الdestruction يفتح لحد الfissure.
فيه نقطة تانية بس مش مكتوبة عندكم (فى النهاية كل ده heal by fibrosis).

النقطة التانية: حد شايف فراغات بيضا عند الserosal بتاعة الintestine؟
دى الdilated lymphatics، تفسيرها ايه؟ محدش عارف، لكن دى الbasel اللى الراجل بتاع معجون السنان بنى عليها النظرية بتاعته، قال إن الفكرة كلها انك بلعت معجون سنان فبييجى يُمتَص عن طريق الintestine يقوم يسد الlymphatics.
فبالتالى الlymph اللى جاى من ال intestine هيعرف يجى؟ لا فدى lymphedemaوفى الintestine في الحتة اللى امتص فيها بس معجون السنان، فال viability فى الحتة دى تقل وتيجى الintestinal flora تعمل trans mural inflammation، فاهمين؟

محدش يقولي Crohn's ييجي من معجون السنان، ده مش علم ده كلام فارغ، وتحية للمؤلف انه مقالهاش.

Complications

إيه المشكلة ان حد يجيله crohn's؟ ده حتى حاجة حلوة.

لأ، المرض ده عنوانه فيه ulcer؟ لأ، طب ال pathology بتاعة فيهulcer؟ طبعا، ماهو حضرتك ال fissure هو deep narrow ulcer.

ارقع بقى الـcomplications بتاعة أي ulcer:

1. فوق الulcer فيه hemorrhage، طب على شكل ايه؟ اى حاجة: hematemesis, melena, bleeding per rectum علي حسب الحتة اللي هييجى فيها.
2. طب تحت الulcer فيه إيه؟ perforation، وده اكتر مرض فى الطب بيفستل، حد عارف ليه؟ لانه شديد فعادى يفتحوا على بعض، هو علاجه ايه؟ بيمشوه على Salazopyrine وكورتيزون بس المشكلة إنه كل شوية يروح مفستل، عارفين يعنى ايه مفستل؟ يعنى يفتح tubes على بعض (Fistula)، أو فى

الperitoneum فيجيله peritonitis، ساعتها يتدخلوا جراحيا ويفتحوا بطن الراجل ويقطعوا الaffected segment ويمشوه على Salazopyrine وكورتيزون وبعدها بشهر يفتحوا حتة تانية.
بتوع الجراحة قالوا متقفلهوش، افتحوا سوستة عشان ده اكتر مرض بيفستل.

طب تانى:
فوق الulcer فيه hemorrhage، وتحت الulcer فيه perforation & fistula.
وعلى مستوى الulcer فيه fibrosiss.
طب مش هو chronic destructive؟
يبقى يحصل 2ry amyloidosis.
وchronic irritation يبقىcarcinoma، طب carcinoma فى الsmall intestine ولا large؟ فى اى حتة.

3. ايه كمان؟

other، ودى اهم other، وعليها درجة السؤال اللى قلتها فى الdefinition وهى malabsorption ليه؟ عشان هو بيaffectالsmall، وكل شوية بيتفستل ونشيل حتة، والعيان يدخل فى malabsorption ولو مشيلناش حتة يحصل short loop syndrome، يجيب الاكل من اول الduodenum ويتفستل على الileum ومفيش قناة يخش فيها الاكل.

MICROSCOPIC COLITIS

اكتبوا عليها قراءة ولا تقرأ.
ده واحد عنده اعراض ، بالمنظار أو grossly ميشوفوش حاجة، ياخدوا biopsyي لاقوا microscopic inflammation، فعلاجها amoebic liver abscess.

AMOEBIC LIVER ABSCESS

اكتبوا category A، نظرى وجار وكل حاجة.
الأميبا زى البشر كل مهمتها فى الحياة تاكل وتتكاثر، لو واحد عنده اميبا فى القولون وهى بتعمل ulcer وتروح داخلة فى الportal radicle، تعرفوا الportal circulation أو الدورة البابية؟ مين الباب؟ الliver، طول عمرى بتخيل الدورة البابية على شكل غزالة، ادى ده الsplenic مع الsuperior mesenteric ويعملوا هما الاتنين portal vein،

والportal يدى hepatic Rt و lt، وادى راس الغزالة الliver وادى ال hepatic veins.

إيه السبب انه يحصل خراج اميبى فى الكبد؟

سهلة، ال Blood spread من الاميبا لل liver، مش الاميبا بتمشى مع الportal؟ هتروح فين؟ الكبد، وهتاكل خلايا الكبد وتعمل necrosis.
ده ال aetiology وهوال spread.

Pathology

Site

الamoebic liver abscess من الصورة اللى قدامكوا بيحصل فى الRt ولا lt lobe؟ هتحصل فى ال Rt lobe commonly ودى unexplained، فيه theories وهقولكم ليه، انتوا عارفين إن ال portal vein هو التقاءالsplenic بال mesenteric، يعنى الدم اللى جاى من ده وده المفروض يmix هنا، سبحان الله رغم ان ده mesenteric وده splenic، والمفروض يلتقوا فى ال portal، ميحصلش mix ويكمل بتاع الsplenic على الlt lobe ويكمل ال superior mesenteric على Rt lobe.
وبالتالى الamoebic liver abscess تحصل عن طريق الsuperior mesenteric.

انتو عارفين إن الدم لما يطلع من الspleen؟ كمية الملح فيه هتبقي قلت، ليه؟ عشان الsinusoids، مش قلنا إنه جوه الspleen بيبقي hypoosmolar؟ فكمية الملح قليلة، أما اللي جاي من الsup. mesenteric بيبقي ساعات hyperosmolar كمان عشان فيه نواتج امتصاص، فبيقولوا إنه بيحصل current theory، نفس فكرة عدم اختلاط مية البحر بالنهر، كل ده ميهمنيش، اللي يهمني إنه amoebic liver abscess بيبقي common right or left؟ right.

طب إيه اللي بيحصل؟

ده شكله وده جار عليكم، بيبقي الabscess ده large، أهو كبير أوي، وبيبقي single or multiple، ودى كلمة مهمة.
بيبدأ as foci of hepatitis، تعالوا نبص عليه كده، إيه رأيكم في الwall بتاعه؟ regular ولا irregular؟ highly irregular، ليه؟ الأميبا عماله تدوبه، فيقولوا عليه shreddy، وفيه ناس تقول عليه زي صوص الأنشوجة، تعرفوا الأنشوجة؟ نوع سمك كده مضروبة في الخلاط زفرة، في الpathology نقول shreddy يعنى إيه؟ يعنى highly irregular ومليان هذه الAnchovy sauce.

الHighly necrotic liver cells كان زمان بيسموها chocolate pus أو amoebic pus، وطول عمري أقول إن ده لا pus ولا chocolate، لأن هل اللي جوه ده chocolate؟ لأ، ده necrotic liver cells، طب ده pus؟ لأ؛ لأن الpus فيه acute inflammatory cells وهنا فيه cells chronic inflammatory فهنسميه

amoebic pus بس دى مش تسمية صح، لأنه تحت الميكروسكوب ما هى إلا necrotic liver tissue وchronic inflammatory cells.

Complications

إيه المشكلة بقي لما حد يبقي عنده amoebic liver abscess؟ ده حتى حلو، عنده حفرة مليانة شوكولاته 3:

لأ مش حلوة، لأن ده abscess وacute، يبقي أول complication إيه؟

1. Chronicity:

لا ي heal by fibrosis.

2. Spread:

بيبقي direct في الأول، مين اللي فوق الكبد علي طول؟ الdiaphragm، يخرمه وبعدين يوصل للlung ويعمل amoebic lung abscess.

إيه قصة الـjar اللي عندكم في المتحف؟

يحكى في قديم الزمان، كان فيه واحد مش مصري طبعا، الأميبا تدخل عند المصريين cyst وتنزل cyst! فده واحد مكانش مصري، نزل جاله amoebic dysentery وعمل amoebic liver abscess وهو مطنش خالص، ضرب الdiaphragm وهو مطنش خالص، دخل الlung وهو مطنش بردو، الabscess راح البلعوم وبعدين كح، فطلع Anchovy sauce، فراح لبتوع قصر العينى قالهم أنا بكح حاجة من الlung زي الأنشوجة ومات وشرحوه لقوه عنده amoebic lung abscess.

بعد كده blood spread، يروح من الliver يودى علي فين؟ ع الlung وبعدها الsystemic circulation.

3. Others:

تحية للمؤلف بقي؛ لأن أول other يحصل هو 2ry bacterial infection يعمل toxemia هى اللي تموت العيان.

مش هو abscess؟ يعنى عمل compression ع الbile duct، فالعيانين يجيلهم obstructive jaundice، وفعلا دول أشهر الأسباب المؤدية للوفاة، اللي هما الtoxemia والobstructive jaundice، انتوا تمشوا الاسطمبة زي مانا بقول عشان ماتنسوش.

TYPHOID FEVER

ده category B، وممكن شوية كمان وأخليه category C، بس فيه paragraph واحد بس category A، أنا هشرح كل ده عشان الparagraph ده.

ليه سموه typhoid؟

-oid يعنى شبيه، و-typh يعنى الحمى ذات الطفح، فقالوا هو شبيه الtyphus، وtyphus يعنى fever & rash.

الtyphoid يا دكاترة ده systemic disease يعنى الجسم كله، أعراضه في ال intestine mainly، لكن هو في الجسم كله.

Etiology

هو caused by الorganism اللي اسمه Salmonella typhi، وده بينتقل إزاي؟ ingestion of contaminated food or drinks.

إيه أشهر اكلة بتنقل الtyphoid؟ البط، أشهر دولتين فيهم typhoid هما مصر والصين عشان البط لأنه الطائر الوحيد اللي بياكل الfeces بتاعته وبتاعة البنى ادمين 3: فبالتالي ينتقل عن طريق أكل البط.
بس علي فكرة أكتر دولة في العالم بتاكل بط وفيها تانى أغنى طبقة هى فرنسا، طب هل عندهم typhoid؟ لأ طبعا، ده بط فرنساوي يعنى بيستحمى بالشامبو مش زي البط اللي عندنا :v :v

طب لو أنا أكلت أكل فيه typhoid bacilli وفي الstomach فيه acidity، فهيخش ع الsmall intestine ويكمل للileum، تلاقى الPeyer's patches، تيجى الmacrophage تلاقى الtyphoid bacilli تروح واكلاها بالphagocytosis.

فيه incubation period بين انك تاكل اكل فيه typhoid bacilli وبين ان الاعراض تظهر فى ال intestine، حوالى اسبوعين، فهتروح واكلاها وبعد ماتاكلها هتدخلها فى بيت مناعه الintestine.
مش فيه فالintestine عندنا lymphoid follicles؟
فى الsmall intestine بنسميها Peyer's patches، وفى الlarge intestine بنسميها solitary follicle.

سواء الsolitary follicle او ال Peyer's patches هتاخدها فيها عشان تموتها، تروح

الtyphoid bacilli تديها مقلب، هى بتقاوم القتل جواها فساعتها هتاخدها من الlymph للدم ومتطلعش سموم، هتعمل typhoid bacteraemia، وهى فالدم كأنها فى عرين الاسد، الreticuloendothelial cells تبص عليها تلاقيها بكتيريا أي كلام، بس ال endotoxin بتاعها fatal فتبتدى تموت الreticuloendothelial cells.

وترجع البكتيريا مره تانيه للدم ومعاها سموم وتعمل typhoid septicaemia، يعنى الموضوع بيبدا typhoid bacteraemia وبعدين يقلب typhoid septicaemia، عامله زى مين ؟ ال subacute bacterial endocarditis، دى بكتيريا أي كلام بتبدا بـ bacteremia وبعد اما تcomplicate فى القلب تعمل septicaemia،مش مهم.

المهم عندى هو الاتى:

فى اى حته فيها typhoid هيبقي فيها inflammation، ولكن ايه اشهر خليه موجوده؟

الmonocytes، ليه؟ لانها bacilli.

مش كان فيه exceptions خدناها في ال general؟ ايه أهم acute inflammatory cell؟ هى الneutrophils، ما عدا:

* لو bacilli هتبقى monocytes.

*لو allergic تبقى eosinophils.

*لو viral تبقى lymphocytes أو plasma cells.

ماشى.

بيمر العيان بخمس اسابيع بعد الincubation period، الاسبوع اللى يهمنا هو الاسبوع التانى؛ لان الاولانى بيسموه اسبوع الswelling:

1st week:

ادى الPeyer's patches اهى بدات تswell والmucosa نفسها بتswell كمان.

بيسموه اسبوع الswelling وده بتاع الinflammation، الmucosa والPeyer's patches بتبقى swollen & hyperemic.

2nd week:

في الاسبوع التانى ال lymph follicle هتكبر وتزق الmucosa، فاهمين؟

في الاسبوع التانى هيحصل breakthrough لمين؟ لل mucosa اللى متقدرش تتحمل ان الlymph follicles زقتها فيحصلها necrosis.

3rd week:

ع الاسبوع التالت بالظبط هتulcerate، ازاى؟

تقع، ولما تقع هتسيب ulcer، شايفين شكل الulcer؟ الedges بتاعتها عامله ازاى؟ raisedو undermined، يعنى واخده character من الmalignant ulcer

و character من الTB ulcer.

دى اخر specific ulcer عندنا خلاص؛ لان الطب ده مفيهوش إلا 6 specific ulcers

1. Malignant ulcer:
Raised everted edge, rough necrotic floor & indurated base.
2. Basal cell carcinoma (Rodent ulcer):
Raised inverted (rolled in) edge, rough necrotic floor & indurated base.
3. TB ulcer:
Undermined edge, yellowish caseous floor & firm base.
4. Syphilitic ulcer:
Sharp edge.
5. Bilharzial ulcer.
6. Typhoid ulcer:
Raised & undermined edges.
7. Amebic ulcer:
Deep undermined edges (flask shaped).

أى حاجه غير كده بنسميها non-specific ulcer، يعنى تبدا sharp وتنتهى sloping.

ادى شكل ال typhoid ulcer، ده ال rash اللى بيطلع وعشان كده سموها typhoid يعنى شبيه الطفح.

هل هى single ولا multiple؟

multiple، هل ممكن تبقى single؟ مستحيل.
ال edge زى مانتوا شايفين raised و undermined، وال floor بيبقى necrotic، وال base ركزوا معايا، دى يمكن اهم كلمه قلتها:

ال typhoid ulcer هل هى oval بالطول ولا بالعرض؟

لو لفه زى الحزام تبقى oval بالعرض، ال typhoid ulcer هل هى oval بالطول ولا العرض؟ بالطول، ليه؟
لان ال Peyer's patches بتبقى oval بالطول؛ لان احنا خدنا ulcer كانت oval بالعرض اللي هى secondary intestinal TB ulcer؛ لان ال secondary intestinal TB بتيجى فى ال lymphatics، وقلتلكم ال lymphatics هى اللى بتفتح بالعرض.
ال typhoid ulcer بتفتح بالطول لانها بتاخد شكل ال Peyer's patches اللى هى

بالطول.

يبقي اهم كلمه، ال typhoid ulcer هتبقى oval بالطول ولا oval بالعرض؟
بالطول بالطووووووووول، وعشان منساش ال typhoidمفيهاش S فمتبقاش transverse، ال secondary TB فيها S فتبقى transverse، اللى oval بالطول هى ال typhoid واللي بالعرض هى ال TB.

4th & 5th weeks:

في الاسبوع الرابع والخامس بيبدا يـ heal by little fibrosis لو عاش.
ليه يـ heal by little fibrosis؟
ال ulcer اللى قدامكم دى فين؟ very superficial، فال mucosaمينفعش تـ heal بـ fibrosis، تـ heal بـ minimal scar.

Extra-intestinal lesions:

لكن فى هذه الاثناء بيبقى فيه extra intestinal manifestations، خدناها كلها في toxemial في الترم الأول.
ال typhoid بتطلع endotoxin فلازم يطلع كل ال toxic manifestations اللي خدناها كلها قبل كده، زي ال acute splenic swelling و myocarditis & thrombophlebitis وال skin rash وال anemia وال neutropenia ... إلخ.

Complications:

ايه يعنى اما الواحد يجيله typhoid، ده حتى حلوه، لأ مش حلوة.
زي أي ulcer هنقول إيه؟
فوق الulcer هيحصل hemorrhage، وتحت الulcer يحصل perforation، لكن هنا مش هنقول إنه هيحصل Fibrosis علي مستوي الulcer، مبيحصلش.
علاج ال typhoid مضادات حيويه زي tetracycline،فاهمين اللى انا بقوله؟
علاجه ليس جراحيا، علاج ال typhoid medical لانه مش بيـ heal by fibrosis .

ال typhoid ده category B، و اهم حاجه وصف ال typhoid ulcer اللى اهم كلمه فيها إنها ovalبالطول ولا oval بالعرض؟ oval بالطول.

ACUTE APPENDICITIS

بعد ماخلصنا التيفود اللى هو ملوش لزمه اوى، نخش بعد كده على موضوع لازم يجيبوه كل سنه فى الامتحان، لو مجابوهاش ميبقاش امتحان باثولوجى.
ايه ده؟ لازم كل سنه تيجى؟ اه، ولو مجاتش يبقي ده مش امتحان باثولوجى.
موضوعنا اسمه acute appendicitis، اكتبوا عليها category A، نظرى و jar وcase وslide وclass A فى الامتحان

وهى **the commonest cause of acute abdomen**، بتوع الجراحه بئا مفيش حد مبيمتحنش فى ال acute abdomen، وفى الباثولوجى كمان، طب اشمعنى بئا ؟ لان ال acute appendicitis اشهر سبب لل acute abdomen بتوع الجراحه بييجى يقولك عيل سنه سبع سنين وربع كان بيلعب بالعجله ساعه عصارى وقع عالارض وقال اه يا بطنى، what is your diagnosis؟ acute appendicitis.

ال acute appendicitis هى the commonest cause of acute abdomen وعلاجها انك تشخصها، انك تثبتله انها موجوده، فاهمين حاجه من اللى انا بقولها ؟ لازم تشخصها، غير كده يبقى clinical crime، هى اشهر سبب فى اى سن.

-دى disease ولا حاجه فكليه زراعه؟ يبقى ايه اول حاجه نرقعها؟ ال definition.

Definition

acute inflammation of appendix بيبدا فى ال mucosa، بس لازم نزود انها اهم سبب لل acute abdomen.

Etiology

ال etiology فى اى acute inflammation كام نقطه ؟ تلاته، causative organism و predisposing factor وroute of infection.

1. Causative organism:

فيه organism اسمه acuto حاجه ؟ لا، appendico حاجه؟ لا، يبقى ال causative organism هما الnon specific organisms، staph, strept, E.coli وأهم كلمه هى etc.

2. Mode of infection:

البكتيريا توصل لل appendix ازاى ؟ ingestion ولا inhalation؟
لا ده ولا ده، هو الاكل ولا الهوا بيخش فى ال appendix بتاعتكم؟ لا، كل البكتيريا دى موجوده فى ال colon اساسا، وانا قلتلكم قاعده قبل كده، اى عضو له lumen ال organism هيخش through ال lumen.

3. Predisposing factor:

لازم يبقى فيه predisposing factor، ايه هو ؟
ال predisposing factor هنا هو انى اعمل obstruction لل lumen بشكل sudden complete.

بصوا ع الفيديو ده، هوريكوا مكان ال appendix أو الزايده الدوديه vermiform appendix.
ادى ال appendix والبطيخه الى فوق دى الاعور او ال cecum، نكبر عشان نشوف الى حيحصل جوا:
هنعمل predisposing factor عن طريق اننا نسد ال lumen، لو سدينا ال lumen بشكل sudden complete هنلاقى حاجه سوده كده هتنزل بعد شويه اسمها facolith وهى عباره عن feces متحجر بيسد ال lumen، وال appendix بتطلع أساسا mucous اللي هيحله retention فهيزود ال pressure، فيعمل ايه على ال vessel؟ يسده فيحصل secondary bacterial infection ويعمل acute appendicitis.

يبقى هنا ايه الحاجات اللى تسد الـ appendix؟

نظريه صباع المحشى، يلا صبعوا:
إيه ييجى من جوه ويسد الlumen إيه؟
ال foreign bodies او ال worms ودى اشهر حاجه فى العيال الصغيرين، زي ال ascaris worm او ال enterobius، وكمان ال seeds of vegetables.
وعشان كده اكل عيش دكاتره الجراحه فى الصيف دلوقتى او شويه كمان؛ الشتا ده موسم بتوع ال ENT، الجراحه بئا فى الصيف؛ لان seeds of vegetables اهم سبب لان الصيف بتطلع فيه الفواكه ذات البذور الصغيره اللي ينفع تسد ال appendix زى الجوافه والتين البرشومى والتين الشوكى، وفى الصيف بيحلى السهر واحلى حاجه بئا اللب :v

اللى يسد ال lumen يا اما seeds of plants يا اما parasite يا اما fecolith، دى تيجى فى العواجيز، العواجيز بيعانوا من ال constipation، فتسحب الميه من ال feces فيتحجر، دى الحاجات اللى تسد ال lumen.

ممكن حاجة تيجي في اللwall فى العيال الصغيرين لو حصل lymphoid hyperplasia ، هى ال appendix ايه؟ ماهى lymphoid tissue، وممكن كمان حاجة من برا زي بال peritoneal adhesion، وممكن تحصل فى حالات ال stress، نلاقى ال stress لفترات طويله يعمل spasm فال appendix فيعمل obstruction لل lumen، فاهمين حاجه من الى انا بقوله؟

Pathology

Site

Appendix.

Gross & Micro

ال appendicitis زى ال tonsillitis بتمر بتلات مراحل، قلناهم قبل كده:

1. Acute catarrhal appendicitis:

مين يعرف يقولهالى grossly؟

swollen hyperaemic edematous appendix covered by mucous،

وال lumen جواه ايه؟ mucous.

تحت ال microscope:

اى acute inflammation ما هو الا dilated capillaries و acute inflammatory cells وهنا فيه mucous، فى معظم الاحيان العيان مبيتشخصش في المرحلة دى، فبيدخل فى المرحله التانيه اللى اسمها:

2. Acute suppurative appendicitis:

ده ال jar اللى علينا، وكل العيانين بتجيلك كده.

شكل ال appendix بيبقى عامل ازاى ؟

swollen, hyperaemic, oedematous و covered with pus، ال lumen فيه pusومن جوا فيه pus في ال layers كلها.

تحت الميكرسكوب فيه dilated vessels, acute inflammatory cells و pus cells و necrotic debris.

ال pus cells موجوده فى كل ال layers قد بعض، عشان كده هى اسمها acute diffuse suppurative appendicitis.

3. Acute gangrenous appendicitis:

فى معظم الاحيان الacute suppurative appendicitis هتعمل appendicular abscess ولو مفرقعتش تعفن فيحصل gangrenous abscess، هنقولها تبع ال complication؛ لان درجه السؤال هنا اغلبها عن ال complications.

Complications

بيجى لوحده سؤال بـ7 درجات.

يلا مين يقول اول حاجه؟

1. Chronicity:

ونركز فى الكلام ده، مفيش حاجه اسمها chronic on top of acute appendicitis.

العيان مينفعش بيجى ويشتكى من اعراض الزايدة والدكتور يسيبه وبعد كده يقلب chronic، مبتحصلش لأن بتوع الجراحه دى عندهم emergency، العيان جه متقولوش هتقلب chronic وتكتبله ادويه ويروح لأنه كده هتنفجر قبل مايمشى .

ولكن احنا كـ pathologists شفنا عينات فى عيانين وناس ماتت شالوا ال appendix بالصدفه ولقينا جواها chronic appendicitis، طب ازاى ؟
العيان حصله subacute appendicitis يعنى العيان ماشتكاش، احنا فالباثولوجى فيه complication اسمها chronic لكن الجراحين يقولك لا، هو لازم يعلمك كده عشان ميجيلكش واحد acute appendicitis وانت تسيبه وتقوله حتقلب chronic.
يبقي أول حاجة إنها تقلب chronic، ماشى نعديها بس ياريت منكتبهاش أول نقطة فى الامتحان.

2. Spread:

spread يبقى direct، وال direct spread هنا يعنى تفرقع ويحصل perforation وده يعملنا peritonitis، ده ممكن يموت.
blood spread يعمل portal pyaemia، يعنى ييجى pyemic abscesses فى ال liver لأن ال appendix is a portal organ.

3. Others:

الصوره اللى قدامكم دى حاجه بيسموها acute gangrenous appendicitis، اللى هى كانت تالت نوع من ال appendicitis، دى مبتفرقعش وجواها صديد، فال tissue يموت وتيجى ال saprophytes تعفنها وييجى العيان بـ septicaemia.

اللى جاى ده بقي اهم حاجه فى الموضوع، لو واحد جاله acute suppurative appendicitis بس في قله مندسه، تلاقى واحد شاب او فتاه سنهم 20 سنه طوله 170سم وزنه 60 كيلو، واحد زى حالاتى معندوش الكلام ده خالص، ايه الى يحصل؟
ادى ده ال cecum ودى ال appendix وواحد كده دخل ف acute appendicitis، فيه حاجه فى البطن اسمها greater omentum اللي هو police man of abdomen وده once انه حصل infection بيجرى وياخد معاه loop of intestine ويحوط المكان ويمنع انتشار العدوى عشان اما تـ rupture تعمل localization، واحد زى حالاتى يحصله الكلام ده؟؟؟
لا، فيه مسافه شاسعه بين ال greater omentum وال appendix فميحصلش، انا عندى هتفرقع وانا مرتاح على طول.

بيجيلى عيان يعمل العمليه فبطلب anaesthesia وانيم العيان وبطلب معاها muscle relaxant ليه ؟عشان قبل مافتح لازم احط ايديا مكان الزايده، العيانين قبل التخدير عندهم rigidity وبتبقى بطنه عامله زى لوح الخشب، كانو يوصفوها زمان بتوع الجراحه كانو يقولو العيان عنده guarding reflex.
فنديله general anaesthesia عشان نضيعها ونحط ايدينا، لو الزايده عاديه تحس بحاجه؟ لا لكن لو ال greater omentum عمل اللى احنا قلنا عليه هتحس ب mass بتتسمى فى الحاله دى appendicular mass.

ساعتها هل نفتح ؟

لو فتحنا العيان ده دلوقتى وال loop وال peritoneum متلزقين بـ fibrin، فال appendix بتبقي friable، فلما تفتح وتيجى تسلك ال appendix هتقطع ال intestine، ربنا كان ساتر والحالة localized وانت قلبتها diffuse والعيان يموت منك.

أمال ساعتها تعمل ايه؟

تقولهم reverse العيان، يعنى فوقوه، هتفوق العيان وتوديه الاوضه بتاعته، هيقولك هتفرقع، قوله وماله ما ده اللى انا عاوزه؛ لان ساعتها هتفرقع والصديد يتحوش فى appendicular abscess وده اللى انا عاوزه؛ لان ال pusفيه proteolytic enzymes هتعمل ايه فى ال fibrin اللى ملزق ال appendix مع ال peritoneum وال intestine؟ هيسلكها.

اول مايخش فى الـ abscess اعرف ازاى؟

هيجيله pain وfever، ساعتها هلاقى ال appendix راحت مفرقعه، هاروح شايلها وادى العيان antibiotic وكده خلاص حمد الله ع السلامه.

الفرق بين الـ appendicular mass والـappendicular abscess:

ال appendicular mass سموها massعشان بتتحس ك mass، ياما ناس ماتت بسبب هذه الحركه، كان منهم واحد مدرس جراحه وابوه استاذ جراحه وجده استاذ جراحه وعمه استاذ تخدير وجاله appendicitis وخدروه وادوله analgesics، فمفيش pain، و antibiotic قبل مايفتحوه، وراحو فتحينه علي طول من غير مايحسوا الappendix، ولقوها ملزقه، يادوب بيمسكها فرقعت وعملت peritonitis ومات ادام ابوه وجده وعمه وهما واقفين!!!

عشان كده you must follow the rules، متشغلش مخك، الطب أسمى كتيير من انك تشغل مخك، ال rules هى إنه اى عيان appendicitis حتى لو واحد زى حالاتى كده ينفع يجيله appendicular mass؟بس لازم تحسه برضه اتفقنا ؟ rules.

اخر complication:

ممكن يحصل fibrosis فى ال appendix، ويحصل انها تحوش ال mucous جواها ويسموها mucocele of appendix.

ايه الضرر؟

* ممكن تفرقع وال peritoneum يتملى mucous، والحاله دى تشبه tumor نادر اسمه myxoma peritonii فبيسموها pseudomyxoma pertonii.

* او ممكن يحصل عليه secondary infection، عندنا mucinحصله secondary

infection يسموه ايه؟ empyema of appendix.

دى ال appendicitis، واهم حاجه فيها ال complications وهقولهم تانى:

* ال acute تقلب chronic.
* spread: يبقى perforation و peritonitis.
* portal pyemia.
* acute gangrenous appendicitis.
* appendicular mass & abscess.
* mucocele of appendix & empyema.

DIVERTICULA OF INTESTINE

دى category B.

كلمه diverticulum يعنى ايه؟

pouch.

بتتقسم لنوعين:

يا اما congenital يا إما acquired.

اللى يهمنا من الcongenital هى Meckel diverticulum، وال acquired اللى يهمنا منهم اللى فى ال colon.

Meckel's diverticulum

الصورة اللى قدامكو دى يا دكاتره بتشرحلنا ازاى بيتكون فى ال embryology؛ لان احنا ال intestine بتاعتنا كانت single tube، ففى الشهر السادس وبدايه السابع هتطلع duct تبدا توصل ال intestineبال umbilicus اسمها vitello intestinal duct.

يعنى ايه كلمه vitello (بتلو)؟

لأ مش معناها حتة اللحمة الصغيرة.

بيسموا لحمة العجل الصغير بتلو مش عشان هى صغيره، لا عشان vitello يعنى سره أو umbilicus، يعنى العجل اللى سرته موقعتش.

هما ليه سموها vitello intestinal duct؟ لانها واصله بين السره وال intestine؛ لان vitello يعنى سره.

من واحد لـ 3% من البشر بيحصل failure of obliteration لهذه ال duct فى الجزء ال proximal ويحصل ال Meckel's diverticulum.

بيحصل فى 3% من البشر وسببه failure of obliteration of proximal part of vitello intestinal duct، هو proximal part بالنسبه لل intestine و distal بالنسبه لل umbilicus، مفهوم؟

ده pouch واحد من ال intestine، مش معمول من layer واحده لأ معمول من 3 layers، يعنى من كل ال layers of intestine.
طوله من 1 ل 3 إنش و على بعد1-3 feet من ال ileocecal valve، يبقى ده كأنه زايده بس ع الناحيه الشمال.

زى مانتوا شايفين قدامكم هو طالع من mesenteric ولا antimesenteric border؟ من ال anti-mesenteric border.

Complications

بي complicate فى 1 ل 3%من اللى عندهم المرض بـ 1 من 3 complication:
* يا إما يلتهب ويعمل diverticulitis، دى زى appendicitis بس ع الناحيه الشمال.
* في 1 ل 3% من الحالات بيبقى فيه جواها ectopic gastric or pancreatic tissue ممكن يعمل peptic ulcer.
*هو نفسه ممكن يلف او يخش فى بعضه ويعمل volvulus.

ده هو ال Meckel، اكتر حاله بنشوف فيها ال Meckel هى ال diverticulitis، بتبقى عامله زى الزايده بس ع الناحيه الشمال.

Acquired diverticula

فيه ناس بتجيلهم اعراض القولون، نعرفها ازاى ؟
بيجلهم colic ويجيلهم diarrhea، أو يتضايقوا ويجيلهم GIT upset، يروحوا لدكتور يعملهم كل حاجه وفي الآخر بيقوله انت عصبي وقولونك عصبي، القولون العصبي أو spastic colon دى الشماعه .
طلع 90% من اللى كانوا بيتشخصوا spastic colon كان عندهم acquired diverticulum وماكتشفوهاش ليه؟ لأنها acquired، يعنى ايه acquired؟؟؟
يعنى بييجى بعد ما العيان ما يتولد.
وبيقى اكتر من واحد diverticula، فى السن الكبير او الصغير وخصوصا الكبار، ف 90% من الناس دى عندهم acquired diverticula.

الـ acquired diverticula معظمها فى السن الكبير ليه؟

هو ايه اللى بيميز ال colon الصغير عن الكبير؟
الراجل العجوز ده ال muscles بتاعته atrophied، فال pouch اسهل انه يحصل نتيجة ضعف الintestinal wall.

وايه كمان؟

هرسملكم ال diagram اللى عندكم ده،عارفين ال intestine؟؟؟ mucosa, submucosa, musculosa & serosa، فيه اى صعوبه؟
ومن ال mesenteric border يدخل ال mesenteric BVs، بتخرم ال musculosa اخرام كده.
الراجل العجوز ال musculosaبتاعته atrophiedd يعنى ال vessel زى ماهو وال musculosaالخرم وسع عليها، وعشان ال atrophyكمان بيبقى فيه constipation فال intraluminal pressure بيزيد وده يساعد ال pouching؛ لان ساعتها ال pressure يلزق ال mucosa فال musculosaفال mucosa & submucosa تبظ، فهمتوا حاجه ؟

طيب يطلع في الmesenteric ولا فى ال anti mesenteric border؟؟؟ mesenteric borderr
وايه كمان؟ single ولا multiple؟ multiple.
طيب معموله من كل ال layers بتاعة ال intestine ولا mucosa و submucosa بس؟ mucosa و submucosa بس.

فى معظم الاحيان لو واحد جه بالمنظار ودخل هل هيشوف حاجه جوا؟
لا؛ يقوم ياخد منها biopsy ويبص عليها تحت ال microscope يلاقى حاجه؟ لا.
عشان تشوفها فيه technique اسمه endoscope under pressure، اللى هو ايه؟ اللى هو ده اللى قدامك فى الصوره لو احنا شاكين فيها نروح نجيب منظار ونجيب حاجة جلد كده وننفخ القولون، الراجل ده قولونه منفوخ بال technique، حد شايف حاجه؟ ايه اللى هناك ديه ؟ ال diverticula، غير كده ميتشخصش، فاهمين حاجه؟

Complications

ممكن تعمل abscess نتيجة إنهيحصلها التهاب، وممكن تـ perforate وتعملى septic peritonitis، وممكن تفستل يعنى تعمل fistulae، او تـ heal بـ fibrosis وتعمل fibrous stricture، واحيانا تعمل bleeding، دى اصلا طالعه من mesenteric border اللي ناحية الBVs.

يبقى ايه الـ complications of acquired diverticula ؟

* ممكن تعمل abscess.
* perforation و septic peritonitis.
* fistula.
* haemorrhage.
*fibrous stricture.

الـhernial هنشرحها المرة الجاية مع الـintestinal obstruction.